

Rada
Evropské unie

Brusel 2. července 2020
(OR. en)

9346/20

**Interinstitucionální spis:
2020/0137 (NLE)**

**EDUC 268
SOC 439
EMPL 341
JEUN 57
COMPET 303
ECOFIN 558**

NÁVRH

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	2. července 2020
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2020) 275 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2020) 275 final.

Příloha: COM(2020) 275 final

V Bruselu dne 1.7.2020
COM(2020) 275 final

2020/0137 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost

{SWD(2020) 123 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Ve sdělení „Sociálně silná Evropa pro spravedlivou transformaci“ ze dne 14. ledna 2020¹ byl předložen návrh doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě (OVP)² pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost. Jde o důležitou součást probíhajícího provádění **evropského pilíře sociálních práv**, který posiluje zásadu 1 „Vzdělávání, odborná příprava a celoživotní učení“.

„Společná politika odborného vzdělávání“, jak je vymezena v Římské smlouvě, se začala uplatňovat v roce 2002 zahájením kodaňského procesu, v rámci kterého se spojily členské státy, sociální partneři a Komise a který podpořila i sdružení poskytovatelů OVP. **Absolventi OVP představují přibližně polovinu absolventů vyššího sekundárního vzdělávání v Evropské unii.** OVP zajišťují přípravu mladých lidí na to, aby úspěšně vstoupili do pracovního života, a prohlubování dovedností a rekvalifikace lidí v produktivním věku pro různé účely: zaměstnaným osobám pomáhají neustále zlepšovat jejich dovednosti, přizpůsobovat je měnícím se pracovním požadavkům nebo vyjednávat o změnách pracovního místa a nezaměstnaným pomáhají získat dovednosti potřebné k návratu na trh práce; obecněji pak vybavují studenty takovými znalostmi, dovednostmi a postoji, aby se jim dařilo v jejich profesním, sociálním a osobním rozvoji.

Pandemie COVID-19 vážně narušila běžné činnosti v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, včetně OVP v celé Evropě. Navzdory skutečnosti, že členské státy rychle přešly na digitální formy vzdělávání, omezující opatření a z nich vyplývající krize podrobila odolnost celého systému zkoušce. Situaci v oblasti OVP dále zhoršila skutečnost, že praktická odborná příprava v podobě učení se prací a učňovské přípravy byla ve většině odvětví pozastavena³.

Hospodářské oživení po koronavirové krizi nabízí příležitost urychlit reformy v oblasti OVP a posílit odolnost OVP, zejména prostřednictvím digitalizace vzdělávacích nabídek a metod a aktivní adaptace na měnící se potřeby trhu práce. To znamená, že je třeba věnovat pozornost potřebě zajistit přístup k digitálním nástrojům a technologiím pro každého žáka nebo studenta, učitele a školitele, jakož i odpovídající pokyny. Digitální nástroje, jako jsou simulátory či virtuální a rozšířená realita, mají potenciál zvýšit dostupnost a efektivitu odborné přípravy, zejména v případě malých a středních podniků poskytujících učňovská místa. Důležitou úlohu zde mohou hrát také mezipodniková vzdělávací střediska a centra excelence odborného vzdělávání.

Očekává se, že pandemie povede k nejhlubší recesi v historii EU a pro mladé lidi vstupující do pracovního procesu v této době bude obtížnější udržet si své první zaměstnání⁴. Dřívější zkušenosti ukázaly, že na mladé lidi mají krize skutečně nejtvrďší dopad. Další posílení

¹ Sdělení Komise Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci, COM(2020) 14 final.

² Odborné vzdělávání a příprava by měly být chápány jako vzdělávání a odborná příprava, jejichž cílem je vybavit mladé lidi i dospělé znalostmi, know-how, dovednostmi a/nebo kompetencemi požadovanými pro konkrétní povolání nebo v širším smyslu na trhu práce, které mohou být poskytovány v rámci formálního i neformálního prostředí na všech úrovních evropského rámce kvalifikací, včetně terciární úrovně.

³

https://www.cedefop.europa.eu/files/cedefop_community_apprenticeship_experts_synthesis_how_are_european_countries_managing_apprenticeships_to_respond_to_the_coronavirus_crisis.pdf

⁴ Evropská hospodářská prognóza – jaro 2020. Institutional paper 125, květen 2020. Evropská komise.

systemů OVP je proto klíčové pro oživení po koronavirové krizi, neboť OVP se v předchozí hospodářské a finanční krizi projevily jako zásadní součást úsilí o podporu zaměstnanosti mladých lidí. Ukázalo se, že zejména učňovská příprava, učení se práci, ale i krátkodobé programy OVP zaměřené na nezaměstnané osoby představují cestu ke zvýšení zaměstnatelnosti a snadnějšímu přístupu nebo návratu na trh práce⁵. Tento návrh přispěje k vysoce kvalitním nabídkám zejména učňovské přípravy a dalších programů odborné přípravy v rámci **záruk pro mladé lidi** tím, že zajistí jejich relevanci pro trh práce, digitalizaci a environmentální udržitelnost OVP. Rovněž vyzve k posílení podpory učňovské přípravy a Evropské aliance pro učňovskou přípravu s cílem obnovit a posílit závazek zajistit kvalitní a přínosné příležitosti učňovské přípravy.

Modernizace systémů OVP je rovněž opodstatněna tím, že se **svět práce a dovedností mění**. Pokračující vývoj, jako je automatizace a digitalizace výroby a služeb, nadále mění trhy práce. Kromě toho budou dvě širší souběžné transformace na **digitálnější a zelenější hospodářství** vyžadovat přizpůsobení OVP tak, aby účastníci odborného vzdělávání získávali dovednosti potřebné pro zelenou a digitální transformaci, a současné potvrzení a posílení ústřední úlohy OVP v rámci **nepřetržitého celoživotního učení**. Zásadní je zde zejména také průřezové vzdělávání, které překleneje mezery mezi formálně oddělenými nebo souběžnými oblastmi vzdělávání, např. v oblasti zdraví a životního prostředí⁶.

Vzhledem k tomu, že v roce 2020 končí politický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a specifické priority OVP, vzniká příležitost stanovit nový a ambicióznější politický program Unie v této oblasti, který bude řešit výzvy popsané výše. Celkovým cílem by měla být modernizace politiky EU v oblasti OVP, která by měla být zaměřena na významnou potřebu prohlubování dovedností a rekvalifikací, abychom tak dostáli společným ambicím zvládnout výzvy 21. století, a zejména by měla podpořit oživení po pandemii COVID-19 a přispět k vytvoření udržitelnější, spravedlivější a odolnější Evropské unie.

Návrh je pevně zakotven v dalších nadcházejících politických iniciativách Komise, zejména ve sdělení Komise o evropské agendě dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost⁷, ve sdělení o podpoře zaměstnanosti mladých lidí – mostu k pracovním místům pro příští generaci⁸, v akčním plánu digitálního vzdělávání, strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020) a Evropském prostoru vzdělávání, který pokrývá všechny úrovně a typy vzdělávání a odborné přípravy.

- **Oblast působnosti návrhu**

Cílem návrhu Komise na doporučení Rady o OVP pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost je obnovit politiku EU v této oblasti, a to takto:

- a) **modernizovat politiku Unie v oblasti OVP** v dobách demografických změn podporou transformace na zelenou a digitální ekonomiku, jakož i dalším sblížením vnitrostátních systémů OVP. Vzhledem ke klíčové úloze OVP, a zejména učňovské přípravy, při zvyšování zaměstnatelnosti bude navrhovaná modernizace rovněž **zvyšovat zaměstnatelnost mladých lidí i dospělých osob, které potřebují**

⁵ Míra zaměstnanosti absolventů odborného vzdělávání a přípravy se postupně zvyšovala ze 73,7 % v roce 2009 na 79,5 % v roce 2018.

⁶ Jak je například doporučeno ve sdělení o strategickém přístupu k léčivým přípravkům v životním prostředí z roku 2019.

https://ec.europa.eu/environment/water/water-dangersub/pdf/strategic_approach_pharmaceuticals_env.PDF

⁷ COM(2020) 274 final.

⁸ COM(2020) 276 final.

průběžné prohlubování dovedností a rekvalifikaci. Bude rovněž zahrnovat větší využívání digitálních nástrojů a pokračující digitalizaci systémů OVP, což přispěje ke zvýšení odolnosti těchto systémů;

- b) **potvrdit ústřední úlohu OVP v rámci nepřetržitého procesu celoživotního učení** a její silné vazby na všechna odvětví vzdělávání a odborné přípravy, což vyžaduje po OVP prostupnost a transparentnost;
- c) **zefektivnit proces evropské spolupráce** v oblasti OVP začleněním a přizpůsobením nástrojů pro zajišťování kvality (EQAVET) a flexibility (ECVET) odborného vzdělávání a přípravy a jejich cílené poskytování;
- d) **zjednodušit řízení OVP na úrovni Unie** (což se týká zapracování aktuálních doporučení ECVET a EQAVET do tohoto návrhu; dotčená doporučení pak budou zrušena) a vymezení pracovní postupy, typy podpůrných činností na úrovni Unie a monitorovací rámec pro posuzování pokroku při provádění tohoto doporučení plně v souladu s širším rámcem pro řízení odborného vzdělávání a přípravy.

Pokud jde o opatření, která mají být přijata **na vnitrostátní úrovni**, jedná se konkrétně o tyto nové prvky:

- **zdůraznění klíčové úlohy systémů OVP pro mladé lidi** vstupující na trh práce a dále doplnění skutečnosti, že tyto systémy by měly hrát stejně důležitou úlohu pro dospělé osoby, které potřebují průběžné prohlubování dovedností a rekvalifikaci,
- **udělení větší autonomie poskytovatelům OVP**, aby mohli rychle reagovat na výzvy v oblasti dovedností, nabízet rychlé programy rekvalifikace a pracovat v úzké spolupráci se zaměstnavateli ve veřejné i soukromé sféře,
- **modularizace programů OVP** a jejich rozšíření na vyšší úrovně kvalifikací a mikrocertifikátů,
- **propojení OVP s ekonomickými strategiemi zaměřenými na budoucnost a inovačními systémy**,
- **podpora center excelence odborného vzdělávání⁹** (zejména prostřednictvím programu Erasmus+) spojená se strategiemi pro inteligentní specializaci a nabízení inovativních služeb zahrnujících klastry¹⁰, podnikatelské inkubátory, podporu začínajících podniků a šíření technologií, zejména pro malé a střední podniky, aby OVP byly odolné a přizpůsobené pro větší digitalizaci a digitální připravenost a aby se napomohlo přechodu z odvětví, která upadají, do odvětví nově rostoucích,

⁹ Centra excelence odborného vzdělávání mají být referenčními body světové úrovně pro odbornou přípravu v konkrétních oblastech jak pro počáteční odbornou přípravu mladých lidí, tak pro další prohlubování kvalifikace a rekvalifikaci dospělých prostřednictvím pružné a včasné nabídky odborné přípravy podle potřeby dovedností v podnicích. Působí na místní úrovni, jsou úzce začleněna do místních inovačních ekosystémů a klastrů a sdružují širokou škálu místních partnerů, jako jsou poskytovatelé odborného vzdělávání a přípravy, zaměstnavatelé, výzkumná střediska, rozvojové agentury a služby zaměstnanosti (mimo jiné), s cílem rozvíjet „ekosystémy dovedností“, které přispívají k regionálnímu, hospodářskému a sociálnímu rozvoji, inovacím a strategiím pro inteligentní specializaci.

¹⁰ Oborové klastry jsou skupiny specializovaných podniků, často malých a středních, a další související místní podpůrné subjekty, které úzce spolupracují. V Evropě působí přibližně 3000 specializovaných klastrů, které představují 54 milionů pracovních míst. Obnovená strategie průmyslové politiky EU uznává klastry jako silný nástroj hospodářského rozvoje na podporu průmyslových inovací v praxi.

- **začlenění environmentální a sociální udržitelnosti** do učebních plánů a organizačního řízení OVP, včetně propojení environmentálních aspektů s jinými oblastmi,
- **zajištění lepší prostupnosti** mezi systémy vzdělávání a odborné přípravy,
- v kontextu pandemie COVID-19 **zvýšení digitální připravenosti institucí OVP** podporou nových vzdělávacích prostředí, nástrojů a pedagogik, zejména spojených s digitalizací, které se promítnou do specifických i průřezových učebních plánů a obsahu OVP, a začleněním aspektu digitalizace do rámce EQAVET,
- **zvyšování přitažlivosti OVP** pro studenty a podniky, včetně mikropodniků a malých a středních podniků, např. prostřednictvím internacionalizace a rozšiřování příležitostí pro mobilitu studentů a pracovníků nabízených programem Erasmus+ a dalšími možnostmi financování,
- řešení **genderových** stereotypů a genderově podmíněného stereotypního rozhodování a podpora rozmanitosti a začleňování,
- **vymezení souboru ukazatelů a cílů**, které mají umožnit kvantitativní i kvalitativní monitorování výkonnosti systémů odborného vzdělávání a přípravy.

Kromě opětovného potvrzení úlohy tripartitního Poradního výboru pro odborné vzdělávání (ACVT) návrh rovněž předkládá **na úrovni EU tyto nové prvky**:

- **poskytování podpůrné služby**, která zahrnuje různé rozměry systémů OVP (např. učňovskou přípravu, centra excelence odborného vzdělávání, další odborné vzdělávání a přípravu, zajišťování kvality), a spojuje tak řízení několika samostatných podpůrných struktur (sekretariáty EQAVET a ECVET, služby na podporu učňovské přípravy, odborné pracovní skupiny),
- **podpora digitální připravenosti institucí OVP** prostřednictvím posíleného zavádění nástroje SELFIE a jeho postupného rozšiřování s cílem zahrnout učení se prací¹¹,
- **podpora evropského OVP jakožto globálního referenčního bodu v oblasti rozvoje dovedností** a podpora mobility a uznávání odborných kvalifikací a výsledků období studia v zahraničí, a to i prostřednictvím rozvoje koncepce evropských klíčových profesních profilů v rámci platformy Europass a pokud možno s doplněním odborného digitálního obsahu,
- **zavedení procesu vzájemného hodnocení, pokud jde o zajišťování kvality OVP**, na podporu dalšího sblížení v oblasti kvality, transparentnosti a vzájemné důvěry.

¹¹ SELFIE (sebehodnocení efektivního učení podporou inovací prostřednictvím vzdělávacích technologií) je bezplatný, snadno použitelný, přizpůsobitelný nástroj, který má pomoci školám posoudit jejich silné a slabé stránky, pokud jde o učení v digitálním věku. Tento systém byl vytvořen Společným výzkumným střediskem, aby pomáhal školám začlenit digitální technologie do výuky, učení a hodnocení studentů. Může poukázat na to, co funguje dobře, kde je třeba zlepšení a jaké by měly být priority. Tento nástroj je v současné době k dispozici ve všech 24 úředních jazycích Evropské unie s tím, že v budoucnu budou doplněny další jazyky. Databáze SELFIE shromažďuje – anonymně – názory studentů, učitelů a vedoucích pracovníků škol na to, jak jsou technologie v jejich škole používány. Děje se tak na základě krátkých prohlášení a otázek a jednoduchého hodnocení na škále 1–5. Prohlášení se týkají oblastí, jako je vedení, infrastruktura, odborná příprava učitelů a digitální kompetence studentů. Výsledky sebehodnocení lze strategicky využívat na systémové nebo institucionální úrovni při následných investicích do budování kapacit a infrastruktury, a to v souladu se zjištěnými nedostatky.

Politické souvislosti

V reakci na koronavirovou krizi Komise navrhla odvážný a komplexní **plán nápravy škod a přípravy pro příští generace**. Tento plán udává směr, jak nastartovat evropské hospodářství, chránit a vytvářet pracovní místa, posílit zelenou a digitální transformaci a učinit je spravedlivějšími, odolnějšími a udržitelnějšími pro budoucí generace. Zdůrazňuje, že zlepšení a přizpůsobení dovedností, znalostí a kompetencí nabývá na významu.

Nástroj Next Generation EU¹² přinese na finanční trhy pro období 2021–2024 nové finanční prostředky pro nově navrhovanou **facilitu na podporu oživení a odolnosti**¹³ a pro iniciativu **REACT-EU**¹⁴. Oba programy budou zahrnovat investice do **dovedností, vzdělávání a odborné přípravy** a poslouží jako základ zeleného, digitálního a odolného oživení. Komise rovněž upravila své návrhy budoucího Evropského sociálního fondu plus s cílem ještě více podpořit **opatření v oblasti zaměstnanosti mladých lidí a vzdělávání a dovedností**.

V rámci strategie oživení Komise rovněž navrhla poskytnout značné dodatečné finanční prostředky ve výši 30 miliard EUR pro **Fond pro spravedlivou transformaci**, který tím dosáhne celkové výše 40 miliard EUR. Tyto finanční prostředky se použijí na zmírnění sociálně-ekonomických dopadů přechodu ke klimatické neutralitě v nejvíce zasažených regionech, například na podporu rekvalifikace pracovníků, pomoc malým a středním podnikům při vytváření nových ekonomických příležitostí a na investice do přechodu na čistou energii a do oběhového hospodářství¹⁵.

To je v souladu se **Zelenou dohodou pro Evropu**, což je nová strategie EU pro růst, jejímž cílem je transformovat EU ve spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou efektivně využívající zdroje, která v roce 2050 nebude produkovat žádné emise skleníkových plynů a její hospodářský růst nebude záviset na využívání zdrojů. Investice do **rozvinutějšího oběhového hospodářství**¹⁶ mají potenciál pomoci EU, aby snížila svoji závislost na externích dodavatelích a zvýšila svoji odolnost vůči celosvětovým problémům s dodávkami. Nadcházející **renovační vlna** se zaměří na vytváření pracovních míst ve stavebnictví, renovacích a dalších odvětvích s vysokým podílem lidské práce¹⁷. Přechody v těchto oblastech vedou ke zvýšené potřebě rekvalifikací a prohlubování dovedností. Programy OVP mohou hrát klíčovou úlohu při zajišťování těchto dovedností a budou pravděpodobně klíčové i pro realizaci dalších iniciativ v rámci Zelené dohody pro Evropu¹⁸.

Komise také v rámci řešení dvou souběžných transformací – zelené a digitální – přijala **novou průmyslovou strategii pro Evropu**¹⁹. Podle ní je třeba přijmout rozhodná opatření pro to, aby se celoživotní učení stalo realitou pro všechny a aby bylo zajištěno, že vzdělávání a odborná příprava budou s oběma souběžnými transformacemi držet krok. Vyzývá rovněž

¹² COM(2020) 456 final.

¹³ COM(2020) 408 final.

¹⁴ COM(2020) 451 final.

¹⁵ COM(2020) 442 final.

¹⁶ COM(2020) 98 final.

¹⁷ COM(2020) 456 final.

¹⁸ Například strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 (COM(2020) 380 final) zdůrazňuje klíčovou úlohu, kterou dovednosti hrají při přechodu na zelenou ekonomiku a v boji proti ztrátě biologické rozmanitosti, přičemž se zaměřuje na odbornou přípravu a rekvalifikaci pracovníků v široké škále odvětví. To rovněž přispěje k budoucímu akčnímu plánu pro nulové znečištění ovzduší, vody a půdy, kde je důležité propojit vzdělávání a dovednosti z různých oblastí, jako je oblast životního prostředí a zdraví, s cílem řešit tyto stále více průřezové výzvy. Strategie „od zemědělece ke spotřebiteli“ (COM(2020) 381 final), jejímž cílem je změnit způsob výroby potravin a jejich dodávání na náš stůl, rovněž uznává klíčovou úlohu znalostí a pokynů pro podporu transformace.

¹⁹ COM(2020) 102 final.

instituce vysokoškolského vzdělávání a OVP, aby na trh práce dodávaly více vědců, inženýrů a techniků. **Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky** rovněž poukazuje na skutečnost, že čím dál více malých a středních podniků obtížně hledá zaměstnance s potřebnými dovednostmi, a na skutečnost, že dostupnost kvalifikovaných pracovníků nebo zkušených manažerů je i nadále největším problémem pro čtvrtinu malých a středních podniků v Evropské unii²⁰. OVP mají zvláštní význam pro malé a střední podniky, neboť zajišťují, aby jejich zaměstnanci měli dovednosti potřebné na trhu práce.

Příležitosti a výzvy, jež přináší probíhající digitální transformace, a politické reakce Evropy byly nastíněny ve strategii nazvané **Formování digitální budoucnosti Evropy**, jež zdůrazňuje potřebu investovat do vzdělávání a odborné přípravy a zlepšovat digitální dovednosti všech Evropanů, s přihlédnutím k přijaté **strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025**²¹.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Podle čl. 166 odst. 1 Smlouvy o fungování EU provádí Unie politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání. Činnost Unie je podle čl. 166 odst. 2 Smlouvy o fungování EU zaměřena na:

- usnadňování adaptace na změny v průmyslu, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací,
- zlepšování základního a dalšího odborného vzdělávání z perspektivy celoživotního učení za účelem usnadnění profesního začlenění a znovuzачlenění na trhu práce,
- usnadňování přístupu k odbornému vzdělávání a podporu mobility vyučujících a osob vyučovaných v rámci odborné výuky, obzvláště mladých lidí,
- podporu spolupráce mezi institucemi odborného vzdělávání či výcviku a podniky,
- rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek, které jsou společné systémům odborného vzdělávání členských států.

V čl. 165 odst. 1 SFEU se stanoví, že Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů. Činnost Unie je podle čl. 165 odst. 2 druhé a čtvrté odrážky Smlouvy o fungování EU zaměřena na:

- podporu mobility studentů a učitelů, také prostřednictvím podpory akademického uznávání diplomů a započítávání doby studia,
- rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek, které jsou společné vzdělávacím systémům členských států.

²⁰ COM(2020) 103 final.

²¹ Sdělení Komise „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“, COM(2020) 152 final.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

V rámci své práce zaměřené na rozvoj kvalitního vzdělávání a odborné přípravy a provádění politiky odborného vzdělávání je EU odpovědná za povzbuzování spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporování a doplňování jejich činnosti.

Kvalita a sblížení systémů OVP jsou základem volného pohybu osob, zboží a služeb, odolnosti pracovní síly EU a v konečném důsledku úspěšného a udržitelného vnitřního trhu, a mohou být tudíž řešeny pouze na evropské úrovni.

V čl. 166 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie se stanoví, že Evropská unie provádí politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání.

V čl. 165 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie se stanoví, že Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů.

Návrh v souladu se zásadou subsidiarity nastiňuje novou politiku Unie v oblasti OVP a za tímto účelem vydává doporučení.

Tímto doporučením není dotčena směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací²², ve znění směrnice 2013/55/EU²³, ani systém automatického uznávání, který je v ní stanoven.

- **Proporcionalita**

Opatření navržená v rámci doporučení jsou přiměřená sledovaným cílům. Návrh doporučení Rady podporuje reformní procesy, které začaly jednotlivé země, a doplňuje úsilí členských států v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Navrhovaná opatření respektují postupy členských států a rozmanitost systémů. Uspokojují potřebu diferencovaného přístupu odrážejícího různé hospodářské, finanční a sociální situace členských států a rozdílné podmínky na trhu práce.

- **Volba nástroje**

Navrhovaným nástrojem je doporučení Rady, které respektuje zásady subsidiarity a proporcionality. Vychází ze stávajícího systému práva Evropské unie a je v souladu s typem nástrojů, které jsou k dispozici pro opatření Evropské unie v oblastech vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti. Jako právní nástroj signalizuje závazek členských států k opatřením stanoveným v tomto doporučení a poskytuje silný politický základ pro spolupráci na úrovni Evropské unie v této oblasti při plném respektování pravomoci členských států v oblasti sociální politiky, politiky zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů

Nevztahuje se na tento návrh.

Konzultace se zúčastněnými stranami

Od roku 2017 probíhaly podrobné a cílené konzultace, jejichž cílem bylo vymezit základní pilíře odborného vzdělávání a přípravy pro budoucnost v souvislosti s novými trendy a

²² Úř. věst. L 255, 30.9.2005.

²³ Úř. věst. L 354, 28.12.2013.

výzvami (digitalizace, automatizace, robotika, umělá inteligence, zelená a udržitelná ekonomika, a také změna klimatu, globalizace, nové podnikatelské modely, nové formy organizace práce, demografický vývoj, stárnutí, migrace).

Do konzultací se zapojily všechny příslušné zúčastněné strany:

- členské státy a sociální partneři, kteří se sešli na zasedání generálních ředitelů odpovědných za odborné vzdělávání a přípravu, a tripartitní Poradní výbor pro odborné vzdělávání, který přijal [stanovisko týkající se budoucnosti odborného vzdělávání a přípravy po roce 2020](#),
- evropský sociální partneři (se svými stanovisky: [EKOS](#), [SME United](#) a [BusinessEurope](#)) a na zvláštním slyšení v lednu 2020 a
- [evropská sdružení poskytovatelů odborného vzdělávání a přípravy](#).

[Průzkum o výzvách a dopadech pandemie COVID-19 na odborné vzdělávání a přípravu](#) prováděný Komisí v březnu až květnu 2020 s těmito zjištěními:

- K vytvoření materiálu pro distanční vzdělávání je k dispozici několik nástrojů. Obecně je však internetový materiál pro OVP méně rozvinutý, pokud jde o praktickou část odborné přípravy a učení se prací.
- Studenti OVP by mohli být znevýhodněni oproti studentům v jiných systémech vzdělávání, neboť větší úsilí se věnuje všeobecným školním předmětům a menší typickému obsahu odborného vzdělávání.
- Došlo k podstatnému narušení „dodavatelského řetězce“ učňovského vzdělávání. Učni z velké části přestali docházet do podniků v odvětvích, jejichž činnost byla přerušena (např. stravovací a ubytovací služby, wellness a jiné podniky osobní péče, cestovní ruch a výroba). V některých případech vedlo přerušování a případné ukončení finanční kompenzace k nárůstu případů předčasného ukončení školní docházky.
- Obavy zaměstnavatelů o zajištění kontinuity svých obchodních činností značně negativně ovlivnily pozornost věnovanou odborné přípravě mladých lidí i vlastních zaměstnanců. Jiní zaměstnavatelé a poskytovatelé odborné přípravy zase období omezení volného pohybu využili právě k tomu, aby podpořili odbornou přípravu svých zaměstnanců a urychlili zavádění digitálních vzdělávacích systémů a obsahu.
- Rychlá adaptace na tyto dramatické změny představovala pro učitele, školitele, studenty a žáky velkou výzvu, avšak mnoho zúčastněných stran jim nabídlo pomoc (poskytovatelé OVP, místní úřady, vydavatelé, nevládní organizace, společnosti atd.).
- Vznikla silná poptávka po vytvoření evropské online platformy (bezpečné, kvalitní, mnohojazyčné atd.), která by nabízela příležitosti k vytváření sítí a výměně osvědčených postupů a poskytovala digitální řešení, a to i pro učení se prací.

Podobná analýza provedená Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání (CEDEFOP) rovněž poukazuje na některé problémy v odvětví OVP: distanční učení je nesystematické a jeho využití často závisí na elektronických dovednostech a možnostech škol a učitelů a liší se podle jednotlivých odvětví. Jeho využívání se pohybuje od pouhé komunikace / udržování kontaktů se studenty, přístupu ke zdrojům (videozáznamy atd.) až po skutečnou výuku. Analýza rovněž ukázala, že učni pokračují ve své odborné přípravě a práci, zejména v podnicích poskytujících základní služby, jako je zdravotní péče a odvětví potravin, pokud jsou dodržována opatření v oblasti zdraví a bezpečnosti. Učni naopak ukončili svou účast v odvětvích, jejichž činnost byla formálně přerušena, jako je ve většině zemí

pohostinství, wellness a jiné služby osobní péče či cestovní ruch²⁴. Odhaduje se, že byly zasaženy zejména ženy, a to vzhledem k jejich převaze v těchto odvětvích.

V obecné rovině se pro vymezení budoucí politiky OVP použily tyto důkazy a fóra:

- projekt střediska CEDEFOP „[Mění se povaha a úloha odborného vzdělávání a přípravy v Evropě](#)“ (2016–2018),
- střediskem CEDEFOP provedený průzkum veřejného mínění k odbornému vzdělávání a přípravě (2017) založený na odpovědích od celkem 35 646 občanů členských států,
- [studie Komise týkající se mobility odborného vzdělávání a přípravy v Evropě](#) (2019),
- diskuse v průběhu Evropského týdne odborných dovedností (2018, 2019),
- další důkazy OECD a MOP.

Návrh na změnu a začlenění prvků dvou specifických nástrojů EU v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (ECVET a EQAVET), jakož i na zrušení původních nástrojů, je založen na:

- specializované [studii týkající se nástrojů EU v oblasti odborného vzdělávání a přípravy](#) (EQAVET a ECVET) (2019, s přihlédnutím k předchozím hodnotícím studiím),
- výsledcích pracovní skupiny Poradního výboru pro odborné vzdělávání, která byla zřízena za účelem dosažení dohody o budoucím vývoji evropských nástrojů OVP (1. pololetí 2019).

Dopad návrhu doporučení Rady na evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET) a na evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání (EQAVET) a navrhovaný další postup

Od roku 2009 byly vyvinuty a zavedeny dva konkrétní nástroje pro OVP, které mají podpořit členské státy ve zvyšování flexibility OVP (evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu – ECVET) a ve zvyšování kvality jejich systémů OVP (evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravu – EQAVET). Podle výsledků nedávných hodnocení je třeba oba nástroje modernizovat a zefektivnit.

Cílem **doporučení o ECVET**²⁵ bylo zlepšit uznávání, shromažďování a přenos výsledků učení, podporovat mobilitu a celoživotní učení, jakož i vytvořit systém kreditů EU pro oblast odborného vzdělávání a přípravu. Tato iniciativa byla dále rozvíjena v návaznosti na Kodaňské prohlášení z roku 2002²⁶ o budoucích prioritách posílené evropské spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravu, ve kterém byla zmíněna potřeba systému na podporu „průhlednosti, srovnatelnosti, převoditelnosti a uznávání schopností a/nebo kvalifikací mezi různými zeměmi a úrovněmi“.

Podle výše uvedených hodnocení týkajících se nástrojů EU v oblasti odborného vzdělávání a přípravu přispěl ECVET ve velké míře ke zkvalitnění mobility v praxi díky využívání a uchování jednotek výsledků učení, přičemž téměř všechny členské státy nyní využívají

²⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/fr/news-and-press/news/how-european-countries-manage-apprenticeships-respond-coronavirus-crisis>

²⁵ Úř. věst. C 155, 8.7.2009.

²⁶ Prohlášení evropských ministrů odpovědných za odborné vzdělávání a přípravu a Evropské komise, kteří se ve dnech 29. a 30. listopadu 2002 sešli v Kodani, o posílení evropské spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravu.

systém ECVET při mezinárodní mobilitě. Obecně se však neuplatňuje koncepce bodů ECVET a doporučení nevedlo k vytvoření evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu.

Na základě zpětné vazby získané během konzultací se zúčastněnými stranami a zkušeností s uplatňováním ECVET v posledních deseti letech tento návrh začleňuje a posiluje některé prvky obsažené v doporučení o ECVET z roku 2009 a naopak upouští od jiných prvků, které nepřinášejí přidanou hodnotu ani neřeší skutečné potřeby systémů odborného vzdělávání a přípravy. Konkrétně jde o tyto modifikace:

- Do návrhu je začleněna a je v něm posilněna zásada, že kvalifikace sestávají z jednotek výsledků učení (modularizace). Tato skutečnost je předpokladem pro zvýšení flexibility programů OVP a pro usnadnění validace jako prostředku na podporu prohlubování dovedností a rekvalifikací. Rovněž zásadním způsobem usnadňuje mobilitu studentů OVP a uznávání výsledků učení dosažených během takových období mobility. Kromě toho může podpořit automatické vzájemné uznávání kvalifikací OVP a spolupráci na odvětvové úrovni, včetně podpory prostřednictvím plánů²⁷ pro odvětvovou spolupráci v oblasti dovedností. Za tímto účelem bude prozkoumána koncepce evropských klíčových profesních profilů s cílem definovat určitý podíl společného obsahu odborné přípravy na evropské úrovni. Profily by mohly významně usnadnit mobilitu studentů a pracovníků, automatické uznávání odborných kvalifikací a výsledků období studia v zahraničí a rozvoj společných kvalifikací a učebních plánů OVP.
- Nástroje mobility, které vznikly na základě doporučení z roku 2009 (např. smlouva o učení a memorandum o porozumění) v souvislosti s podporou geografické mobility studentů OVP, budou dále rozvíjeny v rámci jiných nástrojů EU, jako jsou nástroje podporované programem Erasmus+ a napojené na další rozvoj Europassu.
- Kreditové body, které byly zavedeny doporučením z roku 2009, budou z důvodu jejich nízkého využívání a neprokázané přidané hodnoty zrušeny. V praxi se evropský systém přenosu a akumulace kreditů (široce využívaný ve vysokoškolském vzdělávání) využívá i u postsekundárního a terciárního odborného vzdělávání a přípravy.

Doporučení ECVET z roku 2009 bude zrušeno a výše uvedená ustanovení a zásady se budou uplatňovat na základě tohoto návrhu a začlení se do dalších nástrojů politiky EU.

Doporučení o EQAVET²⁸ bylo přijato s cílem zlepšit kvalitu OVP. Význam zlepšování kvality OVP byl začleněn již do Lisabonské strategie z roku 2000, v níž se uvádí, že přechod na znalostní ekonomiku vyžaduje moderní a přizpůsobivé odborné vzdělávání a přípravu. V Kodaňském prohlášení z roku 2002 byla následně navržena spolupráce EU při zajišťování kvality v oblasti OVP s cílem podpořit vzájemnou důvěru a uznávání kvalifikací.

Výše uvedené hodnocení nástrojů EU v oblasti OVP ukázalo, že EQAVET byl pro členské státy impulsem k tomu, aby přezkoumaly a zdokonalily své vnitrostátní systémy zajišťování kvality: dvanáct členských států je vylepšilo specificky v reakci na dané doporučení, zatímco

²⁷ Plán pro odvětvovou spolupráci v oblasti dovedností je nový strategický přístup k mobilizaci zúčastněných stran za účelem rozvoje strategií v oblasti odvětvových dovedností řízených poptávkou v Evropě. Poskytuje pevný základ pro zintenzivnění úsilí. Doposud byl pilotně vyzkoušen v odvětvích aditivní výroby, automobilového průmyslu, baterií, bioekonomiky, stavebnictví, obranných technologií, digitalizace energetického hodnotového řetězce a energeticky náročných průmyslových odvětví, vesmíru, námořních technologií, námořní dopravy, mikroelektroniky, ocelářství, textilním, oděvním, obuvním a kožedělném odvětví a odvětví cestovního ruchu.

²⁸ Úř. věst. C 155, 8.7.2009.

většina ostatních zemí využila zmíněný rámec k přezkoumání a úpravě svých systémů. Některé země mají kromě toho nové právní předpisy týkající se zajišťování kvality, které na rámec EQAVET výslovně odkazují. Doporučení nicméně významně nepřispělo ke zlepšení transparentnosti režimů zajišťování kvality mezi zeměmi a obecně nezvýšilo vzájemnou důvěru. Některé zúčastněné strany se navíc domnívají, že nástroj je uplatňován především v rámci počátečního OVP ve školách.

Během posledních deseti let byla v rámci sítě EQAVET na úrovni EU vyvinuta řada činností, jako např. vzájemné učení a pracovní skupiny pro specifická témata týkající se zajišťování kvality. Jednou z těchto činností byla iniciativa EQAVET+, která spočívala ve vypracování konkrétních orientačních deskriptorů pro některá témata zajišťování kvality, kterými se doporučení z roku 2009 nezabývalo. Tento postup byl vypracován v návaznosti na externí hodnocení z roku 2013, které upozornilo na některé oblasti, jež je potřeba zdokonalit.

S ohledem na výsledky různých výše uvedených hodnotících studií se proto tímto návrhem:

- zrušuje doporučení o EQAVET z roku 2009 a činnosti související se zajišťováním kvality OVP v EU budou začleněny do tohoto návrhu,
- integruje iniciativa EQAVET+ a přidávají prvky výsledků učení, osvědčování a hodnocení, konzultací se zúčastněnými stranami, úlohy učitelů a školitelů,
- doplňuje dodatečný orientační deskriptor týkající se flexibility vzdělávacích drah v rámci OVP s ohledem na větší potřebu rozvíjet flexibilní poskytování odborného vzdělávání a přípravy a na potřebu přispět k environmentální udržitelnosti,
- zahrnuje aspekt digitální připravenosti systémů a institucí OVP,
- vymezuje nový pracovní postup založený na vzájemném hodnocení způsobu zajištění kvality na úrovni systému OVP s cílem zlepšit vzájemné učení, posílit transparentnost režimů zajišťování kvality při poskytování OVP a posílit vzájemnou důvěru mezi členskými státy,
- zachovává úloha a funkce národních referenčních míst sítě EQAVET.

Posouzení dopadů

Návrh byl vypracován na základě podkladů shromážděných ve studiích a při rozsáhlých konzultacích se zúčastněnými stranami. Vzhledem k doplňkovému přístupu navrhovaných činností k iniciativám členských států, k dobrovolné povaze navrhovaných činností a k rozsahu očekávaných dopadů není posouzení dopadů zapotřebí.

Účelnost právních předpisů a zjednodušování

Nevztahuje se na tento návrh.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Z rozpočtu EU nebudou vyžadovány žádné další prostředky ani personální zdroje. Kromě toho nejsou touto iniciativou dotčena jednání o dalším víceletém finančním rámci a budoucích programech.

5. OSTATNÍ PRVKY

Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv

Na vnitrostátní úrovni tento návrh vyzývá členské státy, aby modernizovaly své systémy OVP v souladu s vnitrostátními prioritami a postupy v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

Komise bude každých pět let podávat Radě zprávu o provádění tohoto doporučení vypracovanou na základě každoročního monitorování střediska CEDEFOP a v úzké spolupráci s Poradním výborem pro odborné vzdělávání (ACVT).

Informativní dokumenty (u směrnic)

Nevztahuje se na tento návrh.

Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu

Doporučení členským státům

Návrh vyzývá členské státy, aby usilovaly o provádění politiky Unie v oblasti OVP. Tato politika vychází ze stanoviska Poradního výboru pro odborné vzdělávání k budoucnosti OVP po roce 2020²⁹.

Koronavirová krize zdůraznila, že je nezbytně třeba, aby reformní opatření směřovala především k zajištění větší odolnosti OVP a připravila je na budoucí výzvy. Zdůraznila potřebu větší pružnosti OVP v reakcích na rychlé změny, urychlení digitalizace této oblasti, moderních a inovativních přístupů k učení a vyšších investic do dovedností a kompetencí učitelů a školitelů.

Jedno z klíčových sdělení stanoviska Poradního výboru pro odborné vzdělávání zní, že je třeba podpořit vytváření evropské kultury v oblasti OVP, která je **zaměřena na výsledky, podporuje členské státy při stanovování cílů** a vyvíjí metody pro hodnocení jejich dosažení. V návaznosti na předchozí konzultace o možných referenčních hodnotách v této oblasti se v návrhu rovněž počítá s řadou kvantitativních cílů, jichž má být dosaženo do roku 2025 a jež jsou uvedeny níže³⁰:

- **podíl zaměstnaných absolventů by měl činit alespoň 82 %³¹,**
- **60 % čerstvých absolventů OVP využívá** během svého odborného vzdělávání a přípravy **učení se prací³²**. Tento cíl se týká všech forem učení se prací, a tím přispěje ke zvýšení počtu příležitostí pro učňovskou přípravu, jež mohou být podporovány v rámci záruk pro mladé lidi,
- **8 % studentů OVP využívá mobility ve vzdělávání v zahraničí³³.**

První a třetí cíl vycházejí ze stávajících referenčních úrovní ET 2020 týkajících se zaměstnatelnosti absolventů a mobility v OVP a druhý cíl vychází z doporučení Rady o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu. Pracovní dokument útvarů Komise podrobně vysvětluje důvody a metodiku pro tyto ukazatele a cíle.

Návrh dále stanoví řadu zásad, kterými se mají členské státy řídit při realizaci výše uvedené unijní politiky. Tyto zásady jsou rozděleny podle **těchto tematických cílů**:

²⁹ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20479&langId=en>

³⁰ Dopad pandemie COVID-19 pravděpodobně v prvních letech zpomalí tempo dosahování cílů, ale jakmile dojde k hospodářskému oživení, pokrok při plnění těchto cílů se pravděpodobně zrychlí.

³¹ To se bude týkat osob z věkové skupiny 20–34 let s nejméně vyšším sekundárním vzděláním, které ukončily vzdělávání a odbornou přípravu před 1–3 lety.

³² To se bude týkat osob z věkové skupiny 15–34 let, které ukončily vzdělávání a odbornou přípravu před 1–3 lety. Ukazatel bude vycházet z údajů, které budou od roku 2021 shromažďovány v rámci šetření pracovních sil v EU.

³³ Tato hodnota se měří jako podíl studentů, kteří se v kalendářním roce zúčastnili mobility, z celkového počtu absolventů OVP v témže roce. Ukazatel bude vycházet z údajů o mobilitě získaných z údajů z programu Erasmus+ a z údajů UNESCO/OECD/Eurostatu o absolventech OVP. Ve vhodných případech by navíc údaje z programu Erasmus+ mohly být doplněny o data od vnitrostátních orgánů.

1. Odborné vzdělávání a příprava se aktivně přizpůsobují měnícím se potřebám na trhu práce

Dopad pandemie COVID-19 na ekonomiku EU, rychlý technologický vývoj, digitalizace, přechod na oběhové a klimaticky neutrální hospodářství, které účinně využívá zdroje, nové podnikatelské modely a nové formy organizace práce urychlují změny v dovednostech požadovaných trhem práce. Členské státy musí zavést vhodné rámce a opatření, díky kterým budou odborné vzdělávání a příprava odolné a budou schopny rychle reagovat na měnící se požadavky trhu práce. Aby bylo možné reagovat na změny v hospodářských odvětvích a v povoláních a podle toho upravit obsah odborného vzdělávání a přípravy, je třeba zajistit lepší předvídaní dovedností a lepší mechanismy sledující uplatnění absolventů. Rozhodujícím prvkem je rychlost, s jakou se takové úpravy uskutečňují. Jsou zapotřebí takové míry autonomie a financování, které poskytovatelům odborného vzdělávání a přípravy umožní rychle reagovat na vyvíjející se potřeby v oblasti dovedností. Odborné vzdělávání a příprava připravují lidi na konkrétní povolání. V případě vzdělávacího obsahu pro mladé i dospělé musí být zároveň dosaženo rovnováhy mezi klíčovými kompetencemi, včetně životních dovedností³⁴, a kompetencemi, které jsou specifické pro konkrétní povolání.

Učení se prací, a učňovská příprava zejména, jsou efektivními přístupy, jak zajistit relevantnost OVP pro trh práce. V době recese nemusí být malé podniky schopny nabízet učňovská místa. I za nepříznivých hospodářských podmínek mohou ke stabilní nabídce učňovské přípravy přispět robustnější preventivní přístup a posílené zaměření záruk pro mladé lidi na učňovskou přípravu, jakož i vhodná podpůrná opatření v podobě mezipodnikových vzdělávacích středisek nebo rozšíření digitálních vzdělávacích nástrojů.

2. Flexibilita a možnosti postupu jsou základem odborného vzdělávání a přípravy

Klíčovými prvky systémů OVP pro budoucnost jsou flexibilita a příležitosti k postupu v rámci vzdělávání a odborné přípravy i mezi nimi. Pro zajištění silného zapojení studentů a atraktivitu programů OVP, které následně vedou ke zvýšení zaměstnatelnosti, je dále zásadní, aby byly programy OVP **individualizované a zaměřené na studenty**.

Modularizace – rozdělení odborných kvalifikací do menších částí výsledků učení – představuje způsob, jak lze obsah pružně aktualizovat a přizpůsobit jej potřebám jednotlivců. Validací výsledků učení dosažených v rámci neformálního a informálního učení se usnadní prohlubování dovedností a rekvalifikace, což povede nejenom k získání úplné kvalifikace, ale i mikrocertifikátů nebo částečné kvalifikace. Pomáhá to rovněž překlenout rozdíly mezi jednotlivými oblastmi, což je nezbytné pro rozvoj zelené a udržitelné ekonomiky.

3. Odborné vzdělávání a příprava jsou hnací silou inovací a růstu a připravují na digitální a ekologickou transformaci a na povolání, po kterých je velká poptávka

Schopnost OVP reagovat na strukturální změny může být posílena proaktivnějším přístupem, a to **strategičtějším propojením OVP s ekonomickými strategiemi zaměřenými na budoucnost a podnikatelskými a inovačními ekosystémy**. Lze tak nejen reagovat na změny, ke kterým již dochází, ale také spoluutvářet hospodářské a společenské změny – zejména v současném kontextu oživení, se zaměřením na strategické průmyslové ekosystémy (zdravotnictví, léčiva a další) a na účinné využívání zdrojů a netoxickou, oběhovou, klimaticky neutrální a digitální ekonomiku. To má potenciál zkrátit časovou odezvu úpravy učebních plánů OVP.

³⁴ Životní dovednosti mohou zahrnovat odolnost, mediální gramotnost, občanskou kompetenci či finanční, environmentální a zdravotní gramotnost. Otevřené demokratické společnosti jsou závislé na aktivních občanech, kteří dokáží rozpoznat informace z různých zdrojů, identifikovat dezinformace a přijímat informovaná rozhodnutí, jsou odolní a jednájí odpovědně.

Členské státy by měly nadále uplatňovat přístupy zaměřené na **excelenci v odborném vzdělávání a přípravě**, jež podporují integraci odborného vzdělávání a přípravy do ekosystémů dovedností, strategií pro inteligentní specializaci, národních strategií v oblasti dovedností, inovativních systémů, strategií oběhového hospodářství nebo vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu. Důležitými prvky požadované reakce jsou rozvoj OVP na vyšších úrovních kvalifikace a podpora podnikání a začínajících podniků. Ty by měla doplňovat opatření strukturální politiky, jež mohou přispět k zatraktivnění podnikatelského prostředí, podpoře investic a šíření inovací. Účinným nástrojem k rozvoji dovedností na podporu přechodu z odvětví, jež jsou na ústupu, k nově se rozvíjejícím odvětvím a začlenění zelených a digitálních dovedností (např. na základě rámce EU, jenž se týká digitálních kompetencí pro občany, a evropského rámce elektronických kompetencí pro odborníky v oblasti IKT) v kontextu odborného vzdělávání jsou **centra excelence odborného vzdělávání**.

Ekologizace odvětví OVP vyžaduje především ekologizaci programů OVP, učebních plánů a obsahu, ale také řízení institucí OVP s náležitou pozorností věnovanou environmentální stopě. To vyžaduje podporu institucí OVP při přizpůsobování jejich programů a zajištění toho, aby odpovídaly potřebám podniků, které jsou v přední linii při plnění cílů v oblasti životního prostředí, ale také toho, aby infrastruktura a technologie byly v souladu s požadavky na udržitelnost, a přispěly tak rovněž k provádění cílů udržitelného rozvoje, například tím, že pomohou zajistit dovednosti potřebné pro renovační vlnu a zelenou a udržitelnou transformaci. Kromě toho, jak rovněž dokládá koronavirová krize, musí instituce OVP zahrnout digitalizaci a mít jasnou digitální strategii, která bude poskytovat řešení v několika směrech: poskytování obsahu digitálního vzdělávání, pedagogických přístupů v digitálním vzdělávání, ale také lepší využívání údajů pro sledování vývoje studentů, rozvoj uzpůsobených přístupů a předvídání dovedností.

4. Odborné vzdělávání a příprava jsou atraktivní a založené na moderním a digitalizovaném poskytování odborné přípravy/dovedností

Přestože OVP poskytují velmi dobré vyhlídky na získání zaměstnání v povoláních, jež jsou vysoce žádana na trhu práce, ve většině členských států se stále potýkají s problémem nízké atraktivity v očích studentů i společnosti. To znamená, že je třeba vyvinout větší úsilí v oblasti inovací a modernizace OVP, zejména pokud jde o nová vzdělávací prostředí, nástroje a pedagogické postupy se zvláštním zaměřením na digitalizaci, aby se **atraktivita OVP zvýšila**. Potenciál výrazně modernizovat a inovovat poskytování OVP a zvýšit jejich účinnost a dostupnost mají oproti drahému fyzickému vybavení simulátory využívající IKT či nástroje virtuální a rozšířené reality. To může být přínosné zejména pro malé podniky a učňovské programy organizované v malých a středních podnicích.

Nové typy dovedností si lze osvojit prostřednictvím výuky zaměřené na spolupráci, mezioborového a projektového učení. Dalším aspektem atraktivity je **prostupnost**: systémy vzdělávání a odborné přípravy by měly umožňovat vertikální a horizontální dráhy mezi vzděláváním a odbornou přípravou, všeobecným školním vzděláváním, vysokoškolským vzděláváním a vzdáváním dospělých. Dále by se měly rozšiřovat programy vyššího odborného vzdělávání a přípravy na podporu zvýšené potřeby v oblasti pokročilých odborných dovedností. Rovněž vysoce kvalitní poradenské služby mohou přitažlivost OVP zvýšit.

Internacionalizace, nadnárodní mobilita včetně virtuálních dovednostních soutěží³⁵, silné vazby na ostatní odvětví odborného vzdělávání a přípravy, výzkum a aktéři trhu práce mají klíčový význam pro podobu a realizaci inovací v odvětví OVP.

Zvýšení kvality odborného vzdělávání a přípravy bude možné pouze za pomoci dobře vyškolených a motivovaných **učitelů a školitelů**. Osobám pracujícím v OVP musí být poskytnuta podpora při rozvíjení dovedností a musí mít k dispozici nástroje na zvládnutí nových technologií, práci v multikulturním prostředí a pochopení měnících se potřeb trhu práce. Klíčem ke zvýšení atraktivity povolání učitelů a školitelů v této oblasti je motivace, kariérní postup a dobré životní podmínky. Potenciál přispět k pevnějším, strukturovanějším a častějším dohodám o spolupráci mezi školami OVP a společnostmi mají tzv. hybridní učitelé; jde o učitele, kteří pracují na částečný úvazek v podniku a na částečný úvazek jako učitelé odborné školy. Hybridní učitelé mohou vnést do školního prostředí nezbytné inovace a řešit problém stárnoucí populace učitelů a jejich rostoucího nedostatku. Tento model přináší zájemcům zajímavé kariérní vyhlídky pro jednotlivce a poskytuje výhody jak školám, tak společností, mimo jiné sdílením mzdových nákladů.

5. Odborné vzdělávání a příprava podporují rovné příležitosti

Kvalitní OVP rovněž přispívají k **začlenění zranitelných skupin**. To znamená, že je třeba zajistit širokou dostupnost a odstranit všechny zbývající překážky účasti, a to i pro osoby se zdravotním postižením, dospělé s nízkou úrovní dovedností, etnické a rasové menšiny včetně Romů a osoby přistěhovaleckého původu. To může rovněž pomoci vyřešit otázku vlastního kapitálu, pokud jde o přístup k digitálním výukovým nástrojům, k připojení k internetu a k nezbytným IT zařízením, která nabyta na významu během koronavirové krize. Cílená opatření a flexibilní formáty odborné přípravy mohou zabránit předčasnému ukončení OVP a poskytnout příležitosti osobám, které OVP předčasně ukončily, aby se k nim navrátily.

Je rovněž třeba řešit otázku genderových stereotypů prosazováním rovnováhy mezi tradičními „mužskými“ a „ženskými“ profesemi, a to mimo jiné podporou účasti žen v odborném vzdělávání v profesích, které jsou tradičně „mužské“, a mužů v profesích tradičně „ženských“.

6. Odborné vzdělávání a příprava se opírají o kulturu zajišťování kvality (vysvětleno výše)

7. Provádění na vnitrostátní úrovni

Udržitelná partnerství mezi všemi příslušnými zúčastněnými stranami, včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru, jsou klíčem k dosažení **účinného řízení OVP**. Členské státy se vyzývají, aby co nejlépe využívaly stávající evropské nástroje, jako je Europass, evropský rámec kvalifikací nebo ESCO (vícejazyčná klasifikace evropských dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání) a maximalizovaly vzájemné synergie též s cílem podpořit automatické uznávání kvalifikací/diplomů získaných v rámci odborného vzdělávání a přípravy a výsledků studijních pobytů v zahraničí. Fondy a nástroje Evropské unie se nadále zaměřují na dovednosti a poskytují příležitosti k financování reforem odborného vzdělávání a přípravy. V zájmu efektivnějšího a účinnějšího provádění doporučení se navrhuje, aby odpovědné vnitrostátní orgány do jednoho roku od jeho přijetí stanovily opatření, která mají být přijata

³⁵ Dovednostní soutěže zvyšují prestiž a uznávání kvalifikovaných osob a ukazují, jak jsou dovednosti důležité pro dosahování ekonomického růstu a osobního úspěchu. Stanovují vysoké standardy pro špičkovou úroveň dovedností v různých profesích a měří míru dosažení těchto standardů prostřednictvím soutěží. Pro mladé soutěžící jsou inspirací k novým vyšším cílům, a pomáhají jim tak, aby z toho, co je baví, učinili svou profesi.

pro provádění tohoto doporučení na vnitrostátní úrovni, využily přitom vhodných stávajících vnitrostátních opatření a stávajících finančních rámců a pokračovaly v jejich provádění.

Podpora na úrovni EU

Cílem návrhu je opětovně potvrdit klíčovou úlohu tripartitního Poradního výboru pro odborné vzdělávání při řízení politiky OVP na úrovni EU, přičemž se rovněž požaduje strukturovanější pracovní postup na základě průběžného pracovního programu. Návrh rovněž vyzývá k větší spolupráci s dalšími klíčovými zúčastněnými stranami, jako jsou zástupci účastníků vzdělávání a poskytovatelé odborného vzdělávání a přípravy.

Návrh nepřináší žádnou změnu širších struktur řízení v oblasti dovedností, vzdělávání a odborné přípravy.

Podpora členských států ze strany Evropské komise při provádění tohoto doporučení by mohla být postupně zaváděna tak, že se posílí podpora strukturálních reforem učňovské přípravy prostřednictvím služeb na podporu učňovské přípravy³⁶, dodá se nový impuls Evropské alianci pro učňovskou přípravu v součinnosti se zárukami pro mladé lidi a ve spolupráci s CEDEFOP se rozšíří podpůrné služby pro odborné vzdělávání a přípravu. Tyto činnosti by mohly zahrnovat řadu služeb, včetně vzájemného učení, odborného poradenství, učení na základě srovnávání, analytické práce a budování kapacit pro provádění tohoto doporučení.

Platformy center excellence v odborném vzdělávání mají za cíl podporovat „další sblížení“ excellence v OVP a fungují na dvou úrovních:

1. na vnitrostátní úrovni: v daném místním kontextu jsou centra excellence odborného vzdělávání zapojena do místních podnikatelských a inovačních ekosystémů a klastrů a působí jako střediska pro šíření technologií pro malé a střední podniky, včetně digitálních vzdělávacích nástrojů (simulátorů založených na informačních a komunikačních technologiích, virtuální a rozšířené reality), a propojují je na evropské úrovni.
2. na mezinárodní úrovni³⁷: prostřednictvím platform center excellence v odborném vzdělávání mají být vytvořena referenční místa pro odborné vzdělávání na světové úrovni spojením center excellence odborného vzdělávání, která mají společný zájem na konkrétních odvětvích / obchodních sektorech (např. letectví, elektromobilita, zelené a oběhové technologie, informační a komunikační technologie, zdravotní péče atd.) nebo na inovativních přístupech (např. digitální řešení, umělá inteligence), s cílem řešit společenské výzvy (např. změnu klimatu, vyčerpání zdrojů a jejich nedostatek, znečišťování životního prostředí, plnění cílů udržitelného rozvoje, integraci přistěhovalců, prohlubování dovedností u osob s nízkou úrovní kvalifikace apod.).

Tyto platformy budou otevřeny pro země s dobře rozvinutými systémy excellence v odborném vzdělávání, jakož i pro země, které podobné přístupy vyvíjejí; jejich cílem je prozkoumat plný potenciál institucí odborného vzdělávání a přípravy, aby mohly aktivně přispívat k podpoře

³⁶ Jako klíčové opatření navazující na doporučení Rady o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu spustila Komise v listopadu 2018 služby na podporu učňovské přípravy. Účelem je podpořit členy Evropské aliance pro učňovskou přípravu, aby usilovali o zdokonalení učňovské přípravy prostřednictvím znalostního centra a centra pro vytváření sítí. Zahrnuto je rovněž učení na základě srovnávání, což je metodika kombinující referenční srovnávání se vzájemným učením, která spočívá ve strukturovaném procesu, kterým se členské státy od sebe vzájemně učí, jak zlepšit své systémy učňovské přípravy.

³⁷ Ta má evropský i mimoevropský rozměr. Mezinárodní platformy center excellence musí zahrnovat země EU a mohou rovněž zahrnovat další země, pokud jejich účast přináší dané platformě přidanou hodnotu.

růstu, konkurenceschopnosti a inovací. Platformy center excellence odborného vzdělávání nemají za cíl budovat zcela nové instituce a infrastruktury v oblasti OVP. Namísto toho mají spojit řadu místních/regionálních partnerů, jako jsou poskytovatelé počátečního a dalšího odborného vzdělávání a přípravy, vysokoškolské instituce včetně univerzit zaměřených na užité vědy a polytechniku, výzkumné instituce, vědecké parky, klastry, společnosti, zejména mikropodniky, malé a střední podniky, komory a hospodářská sdružení, sociální partneři, rady pro odvětvové dovednosti, profesní/odvětvová sdružení, vnitrostátní a regionální orgány a rozvojové agentury, veřejné služby zaměstnanosti atd.

Důležitou úlohu může hrát nástroj pro **sebehodnocení SELFIE**, který podporuje instituce vzdělávání a odborné přípravy při účinném využívání digitálních technologií pro výuku a učení. Tento nástroj se bude dále rozvíjet a rozšiřovat tak, aby zahrnoval spolupráci se zaměstnavateli v rámci programů učení se prací. Rámec EQAVET je upraven tak, aby zahrnoval rovněž kvalitativní kritéria/deskriptory související s digitalizací výuky a učení, a to i prostřednictvím nástroje SELFIE. Tento nástroj se bude dále rozvíjet a rozšiřovat tak, aby zahrnoval spolupráci se zaměstnavateli v rámci programů učení se prací.

Evropské systémy OVP se mohou etablovat jako *globální referenční bod pro rozvoj dovedností*. Na evropské úrovni je třeba přijmout řadu opatření, která mohou podpořit vedoucí postavení Evropy na celosvětovém trhu vzdělávání, jako je podpora internacionalizace systémů odborného vzdělávání a přípravy, podpora dovednostních soutěží nebo organizace komunikačních kampaní ke zvýšení atraktivity a image OVP.

Inovativním prvkem podporujícím excelenci a internacionalizaci OVP je koncepce *evropských klíčových profesních profilů*, která by vymezila určitý podíl společného obsahu odborné přípravy na evropské úrovni. Jako součást platformy Europass mohou profily, pokud možno doplněné odborným digitálním obsahem, významně usnadnit mobilitu studentů a pracovníků, automatické uznávání kvalifikací získaných v rámci OVP a výsledků období studia v zahraničí a rozvoj společných učebních plánů odborného vzdělávání a přípravy, kvalifikací a mikrocertifikátů.

S cílem posílit evropský rozměr větší transparentnosti a budování důvěry má návrh *zavést vzájemné hodnocení režimů zajišťování kvality* v oblasti OVP. Vyzdvihnutí evropského rozměru je logickým vyústěním úspěšných činností, které byly uskutečněny od přijetí doporučení o EQAVET v roce 2009 a které většině zemí pomohly definovat, přezkoumat a zdokonalit režimy zajišťování kvality. Formát a pracovní postupy tohoto posíleného evropského rozměru, který je zaměřen na zvýšení transparentnosti a budování důvěry na základě vzájemného hodnocení, musí být podrobněji projednán se všemi příslušnými zúčastněnými stranami.

Poskytovatelé odborného vzdělávání a přípravy a jejich sdružení jsou klíčovými aktéry při provádění reformy v oblasti odborného vzdělávání a přípravy na vnitrostátní úrovni a mají přímý význam pro provádění politik a iniciativ EU. Mají multiplikační efekt při šíření programu odborného vzdělávání a přípravy a osvědčených postupů vyměňovaných na úrovni EU, ale návrhům politik, které Komise připravuje, poskytují rovněž zpětnou vazbu a odborné znalosti odborníků z jejich praxe od základní úrovně. Je potřeba *zintenzivnit strukturovaný dialog s poskytovateli odborného vzdělávání a přípravy s cílem posílit jejich kapacitu a úlohu při spolupráci v oblasti OVP na úrovni EU*.

V zájmu plnění závazků přijatých v tomto návrhu se bude podporovat využívání finančních prostředků a programů EU (jako je nástroj Next Generation EU (facilita na podporu oživení a odolnosti, REACT-EU), Evropský sociální fond plus, Evropský fond pro regionální rozvoj, programy InvestEU, Erasmus+, Horizont Evropa, Interreg, program Digitální Evropa, mechanismus pro spravedlivou transformaci, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova).

Zejména navrhovaná facilitata na podporu oživení a odolnosti a REACT-EU mají potenciál zmírnit socioekonomické dopady transformace a pandemie COVID-19. Především by se mohla posílit podpora učňovské přípravy, digitalizace institucí OVP, jakož i urychlení reforem v oblasti OVP směřujících k plynulému zavádění kvalitních rekvalifikačních programů, které pomohou změnit povolání osobám pracujícím v odvětvích, jež byla hluboce zasažena krizí.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 166 a 165 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V Listině základních práv Evropské unie³⁸ jsou vzdělání a přístup k odbornému a dalšímu vzdělávání uznány jako práva, přičemž cíle udržitelného rozvoje OSN předpokládají do roku 2030³⁹ rovný přístup k dostupnému a kvalitnímu technickému, odbornému a terciálnímu vzdělávání, včetně univerzitního, pro všechny ženy a muže a výrazné navýšení počtu mladých a dospělých, kteří mají příslušné dovednosti, včetně technických a odborných, pro zajištění zaměstnanosti, důstojných pracovních míst a podnikání.
- (2) Evropský pilíř sociálních práv⁴⁰, který byl vyhlášen dne 17. listopadu 2017, stanoví řadu zásad na podporu spravedlivých a dobře fungujících trhů práce a systémů sociálního zabezpečení, mimo jiné zásadu 1 týkající se práva na kvalitní a inkluzivní všeobecné a odborné vzdělávání a celoživotní učení a zásadu 4 týkající se aktivní podpory zaměstnanosti.
- (3) Vysoce kvalitní a inovativní systémy odborného vzdělávání a přípravy (dále též OVP) dávají lidem dovednosti, které jim pomohou přizpůsobit se souběžné digitální a ekologické transformaci a být jejími strůjci, poradit si s nouzovými situacemi a hospodářskými otřesy a zároveň podporovat hospodářský růst a sociální soudržnost. Získávají tak dovednosti, které jim pomohou získat nebo vytvořit pracovní místa, po nichž je na trhu práce poptávka.
- (4) Silné politiky v oblasti odborného vzdělávání jsou zásadní pro dosažení cíle, který spočívá v podpoře kvalifikace, vzdělání a přizpůsobivosti pracovníků a schopnosti trhů práce reagovat na hospodářské změny a je stanoven v článku 145 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- (5) Sdělení Komise nazvané Zelená dohoda pro Evropu⁴¹ je pro náš kontinent novou růstovou strategií, která má transformovat evropské hospodářství a společnost a postavit je na udržitelnější dráhu. Školy, vzdělávací instituce a vysoké školy mají dobré předpoklady pro to, aby zapojily žáky, studenty, rodiče, podniky a širší

³⁸ Úř. věst. C 326, 26.10.2012.

³⁹ <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

⁴⁰ Dok. 13129/17.

⁴¹ COM(2019) 640 final.

komunitu do změn, které jsou pro úspěšnou transformaci nezbytné. K využití přínosů ekologické transformace je zapotřebí proaktivní rekvalifikace a zvyšování kvalifikace.

- (6) Ve sdělení Komise s názvem Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci⁴² je zdůrazněno, že je třeba se soustředit především na dovednosti, zaměstnatelnost a lidský kapitál prostřednictvím Evropské agendy dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost⁴³, kterou doprovází návrh doporučení Rady ohledně odborného vzdělávání a přípravy. Oznamují se v něm rovněž další aktivity týkající se Evropského prostoru vzdělávání a nový rámec pro spolupráci s členskými státy v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.
- (7) Sdělení Komise nazvané Nová průmyslová strategie pro Evropu⁴⁴ vyzývá k rozhodným krokům, aby se celoživotní učení stalo realitou pro všechny, a bylo tak zajištěno, že vzdělávání a odborná příprava budou držet krok s dobou a přispějí k dosažení souběžné transformace. Vyzývá rovněž k tomu, aby vyšší a odborné vzdělávání a příprava dokázaly poskytnout trhu práce větší počet vědců, inženýrů a techniků. Nový akční plán EU pro oběhové hospodářství⁴⁵ a strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030⁴⁶ vyzdvihují zásadní úlohu dovedností při přechodu na ekologické a čisté hospodářství.
- (8) Sdělení Komise o průmyslové strategii pro malé a střední podniky v udržitelné a digitální Evropě⁴⁷ zdůrazňuje, že dostupnost kvalifikovaných pracovníků nebo zkušených manažerů se stala v EU největším problémem pro čtvrtinu mikropodniků a malých a středních podniků⁴⁸ a že nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců je největší překážkou pro nové investice v celé Unii⁴⁹. Odborné vzdělávání a příprava jsou obzvláště důležité pro malé a střední podniky, aby si mohly zajistit pracovníky s potřebnými dovednostmi.
- (9) Sdělení Komise nazvané Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025⁵⁰, zdůrazňuje význam odborného vzdělávání a přípravy pro ženy a muže s cílem zajistit jejich vyvážené zastoupení v profesích, které jsou tradičně mužskými nebo ženskými povoláními, aby se dařilo překonávat genderové stereotypy.
- (10) Sdělení Komise s názvem Rozpočet EU, který je motorem evropského plánu na podporu oživení⁵¹ vytyčilo odvážný a komplexní plán na podporu oživení v Evropě. Tento plán je založen na solidaritě a spravedlnosti a pevně stojí na společných zásadách a hodnotách Unie. Udává směr, jak nastartovat evropské hospodářství, umocnit jeho ekologickou a digitální transformaci a učinit je vyváženějším, odolnějším a udržitelnějším pro budoucí generace.
- (11) Systém záruk pro mladé lidi⁵² od roku 2013 pomáhá mladým lidem při vstupu na trh práce, neboť jim do čtyř měsíců od okamžiku, kdy přijdou o práci nebo opustí školu, dokáže nabídnout kvalitní zaměstnání, další vzdělávání, učňovskou přípravu nebo

⁴² COM(2020) 14 final.

⁴³ COM(2020) 274 final.

⁴⁴ COM(2020) 102 final.

⁴⁵ COM(2020) 98 final.

⁴⁶ COM(2020) 380 final.

⁴⁷ COM(2020) 103 final.

⁴⁸ Průzkum SAFE z roku 2019, https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/safe/html/index.en.html.

⁴⁹ Zpráva EIB o investicích v letech 2018/2019, <https://www.eib.org/en/publications/investment-report-2018>.

⁵⁰ COM(2020) 152 final.

⁵¹ COM(2020) 442 final.

⁵² Úř. věst. C 120, 26.4.2013, s. 1.

stáže. Odborné vzdělávání a příprava se osvědčily jako prostředek, který mladým lidem, jimž hrozí vyloučení z trhu práce, dokáže usnadnit vstup do zaměstnání. V rámci záruk pro mladé lidi může odborné vzdělávání a příprava reagující na potřeby trhu práce, zejména učňovská příprava, do budoucna sehrávat ještě podstatnější úlohu, aby mladým lidem co nejméně hrozila nezaměstnanost a byli připraveni na budoucí pracovní příležitosti, především v souvislosti s ekologickou a digitální transformací.

- (12) Cílem návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu plus (ESF+), který vypracovala Komise, je zajistit prostřednictvím prohlubování dovedností a změn kvalifikace lepší relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy pro trh práce a rovný přístup k možnostem celoživotního učení pro všechny.
- (13) V návrhu Komise týkajícím se nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program „Erasmus“: program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport a zrušuje nařízení (EU) č. 1288/2013, se stanoví, že by měla být zachována ucelená povaha programu na období 2014–2020 týkajícího se vzdělávání ve všech kontextech – formálního, neformálního a informálního – a ve všech fázích života, a to za účelem posílení flexibilních vzdělávacích drah, které jednotlivcům umožňují rozvíjet schopnosti nezbytné pro zvládnutí výzev 21. století.
- (14) Toto doporučení vychází z řady iniciativ v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a dovedností, které vznikly na evropské úrovni (jsou shrnuty v příloze I), a bude přispívat k Evropské agendě dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, aktualizovanému akčnímu plánu digitálního vzdělávání, Evropskému prostoru vzdělávání a strategickému rámci pro spolupráci v oblasti OVP.
- (15) Toto doporučení plní cíl Evropského prostoru vzdělávání, jímž je rozvíjet skutečný evropský vzdělávací prostor, v němž vysoce kvalitní a inkluzivní vzdělávání a odbornou přípravu neomezují hranice a který se snaží odstranit překážky pro uznávání dosaženého školního a vysokoškolského vzdělání a studijních pobytů v zahraničí a pracuje na hladkém přeshraničním uznávání osvědčení o odborné přípravě a celoživotním učení.
- (16) Na základě priorit posílené evropské spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (kodaňský proces), které byly přijaty jako usnesení Rady ze dne 19. prosince 2002⁵³, jsou vysoce kvalitní a flexibilní odborné vzdělávání a příprava a nadnárodní mobilita i nadále ústředním prvkem globální vize v otázce modernizace odborného vzdělávání a přípravy, jak ji definovali příslušní ministři v komuniké ze zasedání v Bruggách z roku 2010⁵⁴.
- (17) Ministři odpovědní za odborné vzdělávání a přípravu se v závěrech z Rigy ze dne 22. června 2015⁵⁵ shodli na řadě priorit, jež mají podpořit dosažení cílů této vize, jak je uvedeno ve společné zprávě Rady a Komise pro rok 2015 o provádění strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020)⁵⁶ a v nové agendě dovedností pro Evropu z roku 2016⁵⁷, která politice Unie v oblasti OVP dodala další mocný impuls s výraznějším zaměřením na atraktivitu a kvalitu.

⁵³ Úř. věst. C 13, 18.1.2003.

⁵⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/en/content/bruges-communication>

⁵⁵ https://www.izm.gov.lv/images/RigaConclusions_2015.pdf

⁵⁶ Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 25.

⁵⁷ COM(2016) 381 final.

- (18) Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. června 2009 o zavedení evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (EQAVET)⁵⁸ stanovilo referenční rámec, který má členskými státy pomoci při zlepšování kvality jejich systémů OVP a při zlepšování transparentnosti vývoje politiky OVP mezi členskými státy. Tento rámec během svého desetiletého provádění stimuloval reformy ve vnitrostátních režimech zajišťování kvality, ale ke zlepšení transparentnosti režimů zajišťování kvality významně nepřispěl. Navíc se používal hlavně v úvodním odborném vzdělávání a přípravě v rámci školní výuky. Rámec EQAVET z roku 2009 by proto měl být začleněn do tohoto doporučení a měl by být doplněn o prvky odstraňující nedostatky v jeho provádění, co se týče výsledků učení, certifikace a posuzování, konzultací se zúčastněnými stranami, úlohy učitelů a školitelů, učení se prací a flexibility OVP. Za účelem zlepšení vzájemného učení, posílení transparentnosti a soudržnosti režimů zajišťování kvality při poskytování OVP a posílení vzájemné důvěry mezi členskými státy EU by mělo být v EU zavedeno vzájemné hodnocení míry zajištění kvality na systémové úrovni.
- (19) Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. června 2009 o vytvoření evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET)⁵⁹ má za cíl zlepšit uznávání, shromažďování a přenos výsledků učení, přičemž se podporuje mobilita a celoživotní učení, a zavést evropský systém kreditů pro OVP. ECVET během svého desetiletého provádění přispěl k rozvoji příležitostí ke kvalitní mobilitě prostřednictvím využívání a uchovávání jednotek výsledků učení. Koncepce bodů ECVET však nebyla realizována obecně a doporučení nevedlo k vytvoření evropského systému kreditů pro OVP. Klíčové zásady ECVET (např. jednotky výsledků učení) týkající se flexibility by proto měly být zahrnuty do tohoto doporučení Rady. Nástroje ECVET (např. smlouva o učení a memorandum o porozumění) podporující mobilitu účastníků odborného vzdělávání je třeba dále rozvíjet v rámci jiných nástrojů EU, jako jsou nástroje podporované programem Erasmus+. V případě odborných kvalifikací na postsekundární a terciární úrovni lze uplatňovat evropský systém přenosu a akumulace kreditů, který se už v praxi používá.
- (20) Doporučení Rady ze dne 15. března 2018 o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu⁶⁰ stanoví 14 zásadních kritérií, která by členské státy a zúčastněné strany měly uplatňovat, aby se jim podařilo vytvořit kvalitní a efektivní učňovskou přípravu zajišťující jak rozvoj profesních dovedností, tak osobní rozvoj učňů.
- (21) Monitorování priorit, které bylo dohodnuto v závěrech z Rigy ze dne 22. června 2015 a které provádí středisko Cedefop, poukazuje na řadu oblastí, kde země v otázce modernizace programu OVP pokročily, a to zejména pokud jde o učňovskou přípravu a učení se prací, zajišťování kvality, zřizování mechanismů pro předvídaní dovedností a poradenských orgánů s účastí sociálních partnerů, zvyšování prostupnosti a flexibility a nově také o větší důraz na digitální dovednosti. S ohledem na ekologickou a digitální transformaci je však třeba, aby se nabídka dalšího odborného vzdělávání a přípravy pro mládež i dospělé výrazně rozšířila a zlepšila a aby se zároveň zvýšila i jeho atraktivita a kvalita.
- (22) V řadě zemí již existují iniciativy na podporu excelence v oblasti OVP a na lepší propojení této oblasti s ekosystémy inovací a dovedností. S využitím těchto příkladů směřuje koncepce center excelence odborného vzdělávání zdárně k tomu, aby se z

⁵⁸ Úř. věst. C 155, 8.7.2009.

⁵⁹ Úř. věst. C 155, 8.7.2009.

⁶⁰ Úř. věst. C 153, 2.5.2018.

těchto center stala ve světovém měřítku prvotřídní referenční místa pro odbornou přípravu v konkrétních oblastech, a to jak v případě počáteční odborné přípravy, tak dalšího zvyšování kvalifikace a rekvalifikace.

- (23) Poradní výbor pro odborné vzdělávání (ACVT) ve svém stanovisku k budoucnosti OVP⁶¹, které bylo přijato v prosinci 2018, nastínil vizi špičkového, inkluzivního a celoživotního odborného vzdělávání a přípravy, které vyhovuje požadavkům budoucnosti, jež jsou důsledkem ekonomických, technologických a společenských změn. Výbor v uvedeném stanovisku vyzval Komisi, aby připravila návrh na zefektivnění a konsolidaci rámce politiky EU v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, jeho správy a stávajících nástrojů v podobě všeobecného doporučení Rady.
- (24) Odborné vzdělávání a příprava by pro účely tohoto doporučení měly být chápány jako vzdělávání a odborná příprava, jejichž cílem je vybavit mladé lidi i dospělé znalostmi, know-how, dovednostmi a/nebo kompetencemi požadovanými pro konkrétní povolání nebo v širším smyslu na trhu práce, které mohou být poskytovány v rámci formálního i neformálního prostředí na všech úrovních evropského rámce kvalifikací, včetně terciární úrovně.
- (25) Vzhledem ke své právně nezávazné povaze toto doporučení respektuje zásadu subsidiarity a proporcionality a mělo by být prováděno v souladu s evropským právem, vnitrostátními právními předpisy a praxí. Toto doporučení zejména nemá vliv na směrnici 2005/36/ES⁶² ve znění směrnice 2013/55/ES⁶³ o uznávání odborných kvalifikací a na v ní uvedený systém automatického uznávání,

DOPORUČUJE, ABY ČLENSKÉ STÁTY:

- a) usilovaly o provádění politiky Unie v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, která:
- *v situaci demografických změn a během všech hospodářských cyklů umožní mladým lidem i dospělým získat dovednosti, aby mohli uspět i při proměnách trhu práce a společnosti a zvládnout hospodářské oživení a spravedlivou transformaci na ekologickou a digitální ekonomiku,*
 - *zajistí pro všechny inkluzi a rovné příležitosti a přispěje k dosažení odolnosti, sociální spravedlnosti a prosperity a*
 - *z evropského odborného vzdělávání a přípravy učiní celosvětové měřítko pro rozvoj dovedností;*
- b) zaváděly opatření a investovaly za účelem provedení této politiky v souladu se zásadami stanovenými níže v bodech 1–23 a
- c) snažily se do roku 2025 splnit následující **cíle**, které jsou součástí příslušných evropských rámců pro monitorování, mimo jiné v oblasti OVP a sociální politiky a politiky zaměstnanosti:
- **podíl zaměstnaných absolventů by měl činit alespoň 82 %⁶⁴,**
 - **60 % čerstvých absolventů OVP využívá** během svého odborného vzdělávání a přípravy **učení se prací⁶⁵**. Tento cíl se týká všech forem učení se prací, čímž přispěje

⁶¹ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20479&langId=en>

⁶² Úř. věst. L 255, 30.9.2005.

⁶³ Úř. věst. L 354, 28.12.2013.

⁶⁴ Bude se týkat osob z věkové skupiny 20–34 let s nejméně vyšším sekundárním vzděláním, které ukončily vzdělávání před 1–3 lety.

ke zvýšení počtu příležitostí pro učňovskou přípravu, jež mohou být podporovány v rámci záruk pro mladé lidi,

- **8 % studentů OVP využívá mobility ve vzdělávání v zahraničí⁶⁶.**

Odborné vzdělávání a příprava se aktivně přizpůsobují měnícím se potřebám trhu práce

1. Programy OVP nabízejí vyváženou kombinaci **odborných a technických dovedností**, které jsou dobře přizpůsobeny všem ekonomickým cyklům, neustále se vyvíjejícím pracovním místům a pracovním postupům, a **klíčových kompetencí⁶⁷**, včetně velmi dobrých základních, digitálních, průřezových, ekologických a dalších životních dovedností, které poskytují pevné základy pro odolnost, celoživotní zaměstnatelnost, sociální začlenění, aktivní občanství a osobní rozvoj.
2. Osnovy OVP, programové nabídky a kvalifikace jsou průběžně aktualizovány za pomoci **spolehlivých poznatků o dovednostech** (tj. systémů sledujících uplatnění absolventů, mechanismů předvídání dovedností, včetně mechanismů na odvětvové a regionální úrovni).
3. Poskytovatelé OVP mají odpovídající úroveň **autonomie, flexibility, podpory a finančních prostředků**, aby mohli svou nabídku odborné přípravy rychle přizpůsobovat měnícím se potřebám v oblasti dovedností, ekologické a digitální transformaci a hospodářským cyklům.
4. Žádná úroveň programů OVP nepostrádá prvky **učení se prací**, které se dále rozšiřují i do dalšího odborného vzdělávání a přípravy; **systémy učňovské přípravy⁶⁸** se dále rozvíjejí, aby umocňovaly nabídky v rámci záruk pro mladé lidi⁶⁹, a provází je vhodná podpora⁷⁰ a opatření ke stabilizaci nabídky učňovské přípravy, aby bylo možné podchytit specifické problémy malých podniků.

Základem odborného vzdělávání a přípravy je flexibilita a možnosti postupu

5. Programy OVP jsou **individualizované a zaměřují se na účastníky vzdělávání**, nabízejí osobní a digitální výuku nebo jejich kombinaci, přičemž poskytují flexibilní a modulární přístupy, jež uznávají neformální a informální učení, a umožňují dosahovat profesního postupu a pokroku při učení; programy dalšího odborného vzdělávání jsou koncipovány tak, aby se daly rychle přizpůsobit potřebám odvětví, podniků nebo individuálním potřebám při zvyšování nebo změně kvalifikace.
6. Programy OVP jsou založeny na **modulech nebo jednotkách výsledků učení** a jsou zavedeny mechanismy validace, které umožňují přenos, uznávání a shromažďování

⁶⁵ Bude se týkat osob z věkové skupiny 15–34 let, které ukončily vzdělávání a odbornou přípravu před 1–3 lety. Ukazatel bude vycházet z údajů, které budou od roku 2021 shromažďovány v rámci šetření pracovních sil v EU.

⁶⁶ Tato hodnota se měří jako podíl studentů, kteří se v kalendářním roce zúčastnili mobility, z celkového počtu absolventů OVP v témže roce. Ukazatel bude vycházet z údajů o mobilitě získaných z údajů z programu Erasmus+ a z údajů UNESCO/OECD/Eurostatu o absolventech OVP. Ve vhodných případech by navíc údaje z programu Erasmus+ mohly být doplněny o data od vnitrostátních orgánů.

⁶⁷ Jak jsou vymezeny v doporučení Rady ze dne 22. května 2018 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení.

⁶⁸ Jak je definuje doporučení Rady ze dne 15. března 2018 o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu.

⁶⁹ Jak je definuje doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi.

⁷⁰ Ta by mohla zahrnovat mezi podniková vzdělávací střediska.

výsledků učení každého studenta, aby mohl získat kvalifikaci, částečnou kvalifikaci nebo případně mikrocertifikát⁷¹.

Odborné vzdělávání a příprava jsou hnací silou inovací a růstu a připravují na digitální a ekologickou transformaci a na povolání, po nichž je velká poptávka

7. Odborné vzdělávání a příprava získávají na odolnosti tím, že se stávají součástí ekonomických, průmyslových a inovačních strategií včetně strategií souvisejících s **oživením a ekologickou a digitální transformací**. Nabídka **dalšího odborného vzdělávání a přípravy** se proto musí výrazně rozšířit, a to podporou nabývání podnikatelských, digitálních a ekologických dovedností na základě aktuální poptávky.
8. **Centra excelence v odborném vzdělávání** fungují jako katalyzátory investic do místních podniků, čímž podporují oživení, ekologickou a digitální transformaci, evropské a regionální inovace a strategie pro inteligentní specializaci, rozvoj OVP na vyšších úrovních kvalifikace (úrovně 5–8 evropského rámce kvalifikací, EQF) a poskytují inovativní služby, jako jsou klastry, podnikatelské inkubátory pro začínající podniky a technologické inovace pro malé a střední podniky a rovněž inovativní řešení rekvalifikace pro pracovníky, jimž hrozí ztráta zaměstnání.
9. Instituce OVP mají přístup k nejmodernější infrastruktuře, disponují **strategiemi pro digitalizaci**⁷² a do svých programů a řízení zahrnují **environmentální a sociální udržitelnost**, čímž přispívají k provádění cílů udržitelného rozvoje OSN.

Odborné vzdělávání a příprava jsou atraktivní volbou založenou na moderním a digitalizovaném poskytování odborné přípravy/dovedností

10. **Programy vyššího odborného vzdělávání a přípravy** na úrovních 5 až 8 EQF jsou dále rozšiřovány, aby udržely krok s rostoucí poptávkou po vyšších odborných dovednostech.
11. OVP patří do **nepřetržitého procesu celoživotního učení** a mezi počátečním i dalším odborným vzděláváním a přípravou, všeobecným vzděláváním a vysokoškolským vzděláváním jsou **flexibilní a prostupné dráhy**.
12. Programy OVP se realizují prostřednictvím vhodné kombinace **otevřeného, digitálního a participativního vzdělávacího prostředí**, včetně výukových pracovišť příhodných ke vzdělávání, a opírají se o nejmodernější a dostupnou infrastrukturu, vybavení a technologie a všestranné postupy a nástroje, zejména simulátory založené na informačních a komunikačních technologiích, virtuální a rozšířenou realitu, které zvyšují dostupnost a účinnost odborné přípravy, a to i pro malé podniky⁷³.
13. **Učitelé, školitelé a manažeři** v oblasti OVP se účastní počátečního a dalšího profesního rozvoje s cílem: poskytovat vysoce kvalitní odbornou přípravu; podporovat technické a digitální dovednosti a účinné inovativní metody odborné přípravy; pracovat s nástroji digitálního vzdělávání a působit v rozmanitém a multikulturním prostředí. Jejich profesní dráha je atraktivnější díky velkorysejším

⁷¹ V souladu s doporučením Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení.

⁷² Nástroj sebehodnocení SELFIE například podporuje instituce OVP, aby mohly k výuce a učení efektivně využívat digitální technologie a prohlubovat spolupráci se zaměstnavateli v rámci programů učení se prací.

⁷³ K těmto nástrojům lze dále zařadit výuku založenou na spolupráci, mezioborové a projektové učení, nové metody organizace odborné přípravy v institucích a společnostech, jakož i umělou inteligenci.

přístupům k přijímání pracovníků, lepším pracovním příležitostem, např. ve formě hybridní profese učitel/školitel⁷⁴, a také díky hlubší spolupráci mezi učiteli odborného vzdělávání/školiteli a podniky.

14. Strategie **internacionalizace** podporují strategický přístup k mezinárodní spolupráci v OVP, mimo jiné i v příhraničních regionech EU; tyto strategie podporují úspěšné vnitrostátní postupy na celém světě a účast na mezinárodních **soutěžích dovedností**.
15. Existují příležitosti pro **vzdělávací mobilitu** účastníků odborného vzdělávání a zaměstnanců v odborném vzdělávání, včetně virtuální mobility a dlouhodobé mobility a možnosti výjezdu do třetích zemí, přičemž tyto příležitosti usnadňuje využívání uznávání jednotek výsledků učení a příslušných evropských nástrojů⁷⁵.
16. Jasně a uživatelsky vstřícné informace o možnostech učení a profesního rozvoje i možnostech validace v celé EU jsou zajištěny prostřednictvím vysoce kvalitních **celoživotních poradenských služeb**, přičemž se v plné míře využívají digitální služby.

Odborné vzdělávání a příprava podporují rovné příležitosti

17. **Programy odborného vzdělávání a přípravy jsou inkluzivní** pro zranitelné skupiny, k nimž se řadí osoby se zdravotním postižením, dospělí s nízkou úrovní kvalifikace či dovedností, etnické a rasové menšiny včetně Romů, osoby z rodin přistěhovalců a osoby s omezenými příležitostmi v důsledku geografické polohy; cílená opatření a flexibilní podoba odborné přípravy zabraňují předčasným odchodům ze vzdělávání a odborné přípravy a podporují přechod ze školy do zaměstnání.
18. Programy OVP jsou **dostupné** prostřednictvím digitálních vzdělávacích platforem podporovaných nástroji, zařízeními a internetovým připojením, což poslouží zejména zranitelným skupinám a lidem na venkově nebo v odlehlých oblastech.
19. Cílená opatření podporují **genderovou vyváženost** v tradičně „mužských“ nebo „ženských“ profesích a společně řeší genderové a další stereotypy.

Odborné vzdělávání a příprava se opírají o kulturu zajišťování kvality

20. **Evropský referenční rámec pro zajišťování kvality** (rámec EQAVET), jak je popsán v příloze II, je začleněn do vnitrostátních systémů zajišťování kvality, a to jak pro počáteční, tak pro další odborné vzdělávání a přípravu; vztahuje se na OVP ve všech vzdělávacích prostředích (jako je vzdělávání ve škole a učení se prací, včetně systémů učňovské přípravy) a všech formách učení (digitální, osobní nebo jejich kombinace) poskytovanou veřejnými i soukromými poskytovateli a opírá se o soubor společných ukazatelů pro zajišťování kvality OVP, které jsou uplatňovány jak na úrovni systému, tak na úrovni poskytovatelů, jak je uvedeno v příloze II.
21. **Národní referenční místo pro zajišťování kvality** v odborném vzdělávání a přípravě nadále sdružuje všechny příslušné zúčastněné strany na vnitrostátní a regionální úrovni s cílem:

⁷⁴ „Hybridními“ učiteli/školiteli se rozumí zaměstnanci, kteří pracují na částečný úvazek v podniku a na částečný úvazek jako učitelé v odborné škole nebo středisku. Tento přístup by mohl přispět k tomu, aby spolupráce mezi školami zaměřenými na OVP a podniky byla těsnější a probíhala strukturovaně a intenzivněji. Hybridní učitelé mohou do školního prostředí vnést nezbytné inovace a řešit problém zvyšujícího se nedostatku učitelů a nárůstu jejich průměrného věku. Tento model přináší zájemcům zajímavé kariéerní vyhlídky a poskytuje výhody jak školám, tak podnikům, mimo jiné sdílením mzdových nákladů.

⁷⁵ Např. vzory memoranda o porozumění a studijní smlouvy.

- přijímat konkrétní iniciativy k provádění a dalšímu rozvoji rámce EQAVET,
- informovat a mobilizovat široké spektrum zúčastněných stran, včetně center excelence v odborném vzdělávání a přípravě, aby se podílely na provádění rámce EQAVET,
- podporovat sebehodnocení jako doplňkový a účinný způsob zajišťování kvality s cílem umožnit měření úspěšnosti a určení oblastí pro zlepšení, a to i pokud jde o digitální připravenost systémů a institucí OVP,
- aktivně se podílet na Evropské síti pro zajišťování kvality v oblasti OVP,
- poskytovat aktualizovaný popis vnitrostátních režimů zajišťování kvality na základě rámce EQAVET,
- zapojit se na úrovni EU do **vzájemného hodnocení**⁷⁶ zajišťování kvality s cílem zvýšit transparentnost a konzistentnost režimů zajišťování kvality a posílit důvěru mezi členskými státy.

Provádění na vnitrostátní úrovni

Členskými státem se doporučuje, aby spolu se sociálními partnery a dalšími zúčastněnými stranami přijaly opatření k provedení této politiky na vnitrostátní úrovni. Přitom by měly:

22. zajistit pro správu a řízení OVP udržitelná **partnerství** veřejného a soukromého sektoru. Zapojit sociální partnery a všechny další zúčastněné strany, včetně institucí OVP, výrobního odvětví a podniků všech velikostí, veřejných i soukromých služeb zaměstnanosti, zprostředkovatelských subjektů, jako jsou průmyslové, obchodní a řemeslné komory, odborné a odvětvové organizace, národní koordinátoři záruk pro mladé lidi, Evropský sociální fond a další unijní iniciativy, odvětví informačních technologií, centra excelence v odborném vzdělávání a přípravě, klastry, organizace studujících a rodičů, jakož i místní, regionální a vnitrostátní orgány. Podporovat taková partnerství na regionální a odvětvové úrovni;
23. co nejlépe využívat **evropské nástroje transparentnosti**, jako je evropský rámec kvalifikací (EQF), evropský systém přenosu a akumulace kreditů, Europass a klasifikace ESCO (evropské dovednosti, kompetence, kvalifikace a povolání), usnadňovat automatické vzájemné uznávání plných nebo částečných kvalifikací, mikrocertifikátů a výsledků studijních pobytů v zahraničí⁷⁷, umožnit studentům používat různé funkce Europassu (např. záznamy jejich zkušeností, dovedností a kvalifikací v on-line profilu, který může pomoci při volbě povolání, získávání dokumentů opatřených digitálním podpisem a přijímání návrhů a hledání příležitostí ke studiu a práci, získání kvalifikace, validace, uznávání atd.);
24. co nejlépe využívat **finanční prostředky a nástroje Evropské unie** na podporu reforem a/nebo investic do OVP, včetně digitalizace a environmentální udržitelnosti, jako je například Next Generation EU (facilita na podporu oživení a odolnosti, REACT-EU), Evropský sociální fond plus, nástroj SURE, Evropský fond pro regionální rozvoj, InvestEU, Erasmus+, Horizont Evropa, Interreg, Digitální Evropa,

⁷⁶ Vzájemné hodnocení je druh vzájemného učení, jehož cílem je podpořit zlepšování a transparentnost režimů zajišťování kvality na úrovni systému na základě speciální metodiky, kterou vypracuje Evropská síť pro zajišťování kvality v oblasti OVP.

⁷⁷ V souladu s doporučením Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí.

mechanismus pro spravedlivou transformaci a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a modernizační fond; stimulovat další veřejné i soukromé investice do OVP;

25. do jednoho roku od přijetí tohoto doporučení pro ně stanovit vnitrostátní **prováděcí opatření** a provádění doporučení sledovat, včetně přidělení odpovídajícího financování z vlastních zdrojů, a nezapomínat přitom na silný důraz na digitalizaci a environmentální udržitelnost celého odvětví OVP,

VÍTÁ ZÁMĚR KOMISE:

provádět politiku odborného vzdělávání a přípravy Unie a podporovat činnost členských států, mimo jiné:

26. zajištěním **účinné správy a řízení** politiky EU pro oblast OVP prostřednictvím tripartitního Poradního výboru pro odborné vzdělávání na základě průběžného pracovního programu a ve spolupráci s generálními řediteli pro OVP⁷⁸, zástupci účastníků vzdělávání a poskytovateli OVP;
27. zajištěním toho, aby politika EU v oblasti OVP měla náležité místo při plnění evropského plánu na podporu oživení, **Zelené dohody** pro Evropu a **Nové průmyslové strategie pro Evropu** a byla součástí Evropské agendy dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, **akčního plánu digitálního vzdělávání**, celkového rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a **Evropského prostoru vzdělávání**;
28. navýšením podpory pro **strukturální reformy učňovské přípravy** prostřednictvím podpůrné služby pro učňovské vzdělávání a nového impulsu pro Evropskou alianci pro učňovskou přípravu v součinnosti se zárukami pro mladé lidi a postupným rozšiřováním **služeb na podporu OVP** ve spolupráci s Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání (CEDEFOP);
29. podporou cíle spočívajícího v postupném vytváření a rozvoji 50 evropských platform **center excelence v odborném vzdělávání a přípravě** a možnosti vytvořit na platformě Europass **evropské klíčové profesní profily**, které by v rámci možností mohl doplňovat i profesní digitální obsah, aby se usnadnila mobilita studujících a pracovníků, automatické uznávání kvalifikací a rozvoj společných osnov OVP, kvalifikací a mikrocertifikátů;
30. podporou kvalitativní a účinné **digitalizace OVP** jak ve školních zařízeních, tak při výuce na pracovišti, prostřednictvím podpory využívání **evropských rámců kompetencí a nástrojů sebehodnocení**, jako je SELFIE⁷⁹, a zvážením, zda by bylo možné uspořádat celoevropský průzkum škol působících v oblasti OVP;
31. podporou **evropského odborného vzdělávání a přípravy jakožto celosvětového měřítko pro rozvoj dovedností**, a stejně tak i podporou internacionalizace systémů OVP ve spolupráci s Evropskou nadací odborného vzdělávání, soutěží dovedností a komunikačních kampaní na zvýšení atraktivity a zlepšení obrazu odborného vzdělávání a přípravy a poskytováním uživatelsky vstřícného přístupu k informacím o OVP a o souvisejících kariérních příležitostech na základě prvků obsažených v Europassu a jejich dalším rozvíjením;
32. podporou úsilí členských států při provádění tohoto doporučení, posílením kapacity institucí OVP, včetně jejich digitalizace a environmentální udržitelnosti a podporou

⁷⁸ Generální ředitel pro odborné vzdělávání a přípravu určí členské státy a Komise na základě informací poskytnutých členskými státy vede jejich seznam.

⁷⁹ https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital/about-selfie_en

výzkumu v oblasti OVP jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni EU prostřednictvím příslušného **financování a programů Unie** (Next Generation EU – facilitata na podporu oživení a odolnosti a REACT-EU, Evropský sociální fond plus, nástroj SURE, Evropský fond pro regionální rozvoj, InvestEU, Erasmus+, Horizont Evropa, Interreg, program Digitální Evropa, mechanismus pro spravedlivou transformaci, EZVRF a modernizační fond);

33. zajištěním **kvalitativního a kvantitativního monitorování** v souladu se společnými cíli, které byly definovány v tomto doporučení, jakož i dalšími příslušnými údaji, včetně údajů o investicích, a zpracováním těchto údajů do evropského semestru a příslušných evropských rámců pro monitorování a podávání zpráv a **podáváním zpráv** Radě o provádění doporučení každých pět let na základě ročního monitorování prováděného střediskem Cedefop.

Toto doporučení nahrazuje doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. června 2009 o zavedení evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy a doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. června 2009 o vytvoření evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET).

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*